Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייאמאל וואָכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פֿרייטאג,
אונד קאָסטעט
פֿיר עסטעררייך־אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.־וועהר.
האלביעהריג 5 " " "
פֿירטעליאהריג 2 גול׳ אונד 50 קר׳ ע.־וו.
פֿירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.־וועהר.
האלביעהריג 5 גול׳ אונד 50 קר׳ ע.־וו.
פֿירטעליאהריג 2 " " 75 " " "

יידישע
פּעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פּרענומערירען
אונד דער פּרענומעראציאָנס־טערמין בעגיננט מיט דעם נעכסטפֿאָלגענדען ערשטען בלאטטע.
דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט
זיך אין
פּעסט
אלט־גאססע נו׳ 1,
וואָהין מאן אויך דיא פּרענומעראציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

Pest, den 18. April 1877. | פּעסט, מיטטוואָך ה אייר ה.ת׳ר׳ל׳ז׳. | Nr. 45, ניינטער יאהרגאנג

דער קריעג.

יעטצט גלייבט אבער דאך שאן יעדער, דאס דער קריעג ווירקליך דא איזט. פֿיעלע אונגלייביגע צווייפֿלער ביז יעטצט נאָך איממער אן דעם אויסברוכע דעס קריעגעס, דא מאן היערין שאָן צו אָפֿט געטיישט וואורדע. וויא פֿיעלמאל האט עס שאָן געהייסען, דער קריעג ווערדע הייטע אָדער האָכסטענס מאָרגען גאנץ זיכער אונד געוויס אויסברעכען, אונד דאָך קאם "מאָרגען" איינע דעפּעשע, וועלכע וויעדער "שטיללשטאנד" אָדער גאר "פֿריעדען" מעלדעטע. אלס דאהער פֿאָריגע וואָכע דיא נאכריכט איינלאנגטע, דאס דער קריעג שאָן ווירקליך דא איזט, שיטטעלטען נאָך מאנכע צווייפֿלער בעדענקליך דען קאָפּף אונד זאגטען: ווער וויים, אָב דאס דאָך וואהר איזט?

עס ערינגערט דאס אן דיא אללבעקאנגטע געשיכטע מיט דען דרייא הירטען. דרייא הירטען, וועלכע אין פֿערשיעדענען געגענדען דעסזעלבען וואלדעס שאפֿע היטעטען, פֿעראבערדעטען זיך, זאָבאלד איינער דיא שאפֿע איינעם הירטען פֿאָם וואָלפֿע אנגעגריפֿפֿען ווערדען, זאָ מאָגע דיעזער לייט פֿפֿייפֿען, דאמיט איף דיעזעם צייכען דיא צווייא אנדערן הירטען צור הילפֿע הערבייא־איילען. צוויימאל מאכטע זיך נון איין הירטע דען שפּאס, לייט צו פֿפֿייפֿען, אָהנע דאס ער גאר איינען וואָלף געזעהען העטטע, דיא איבריגען צווייא הירטען איילטען הערבייא, אונד וואורדען פֿאָם שפּאס־מאכער פֿערלאכט. ענדליך קאם צו דיעזעם ווירקליך דער וואָלף, דעם ארמען הירטען וואר דער שפּאס פֿערגאנגען אונד האטטע גאנץ ערנסטליך לייט צו פֿפֿייפֿען אנגעפֿאנגען; אבער דיא איבריגען צווייא הירטען דאכטען זיך: "דיא שפּאסט שאָן וויעדער! נון, צום דריטטען מאלע ווירסט דוא אונס ניכט מעהר פֿאָפּפֿען!" זיא איילטען דאהער ניכט צור הילפֿע, אונד דער וואָלף קאָנגטע דאָרט גאנץ אונגעשטאָרט דיא שאפֿע צערייסען. דיא מאָראל פֿאָן דיעזער געשיכטע איזט: ווענן יעמאנד אָפֿט ליגט אונד איינמאל דאָך דיא וואהרהייט זאגט, זאָ וויל מאן איהם אויך דיעזע ניכט מעהר גלייבען. —

זאָ ערגינג עס אויך דען צייטונגען. שאָן זייט איינעם האלבען יאהרע קאמען וויעדערהאָלטע נאכריכטען פֿאָן דעם אויסברוכע איינעס רוסיש־טירקישען קריעגעס, דענען אבער עבען זאָ אָפֿט ווידערשפּראָכען וואורדע. נון האט זיך ענדליך רוסלאנד דאָך שאָן ווירקליך צום קריעגע ענטשלאָססען, דיא קריעגס־נאכריכטען זינד נון ווירקליך שאָן וואהר, אונד דאָך וויל מאן איהנען נאָך איממער ניכט גלייבען!

נון, וויר קאָננען דעם לעזער אויף דאס אללער־בעשטיממטעסטע פֿערזיכערן, דאס דער וואָלף ווירקליך שאָן דא איזט. דיעסמאל קאנן עס ניכט מעהר צום פֿריעדען קאָממען, ביז ניכט דאס בלוט פֿאָן טויזענדען טירקען אונד רוססען אויף דעם שלאכט־פֿעלדע פֿערגאָססען ווירד. — נאָך מאָנטאג אבענד איזט היער אויס פּעטערסבורג פֿאָלגענדע דעפּעשע איינגעטראָפֿפֿען: עס ווערדען מעהר גאר קיינע פֿריעדענס־פֿערזוכע געמאכט; דער קריעג איזט דא! דיא אברייזע דעס רוסישען קאיזערס נאָך קישענעף איזט פֿיר דאָננערסטאג (מאָרגען) פֿעסטגעשטעללט. דיא קריעגס־ערקלערונג ווירד פֿאָן קישענעף אויס ערלאססען ווערדען. — צו דיעזער דעפּעשע מאכט איינע היעזיגע אונגארישע צייטונג דיא בעמערקונג: אונזערע לעזער קאָננען שאָן דאראויף וועטטען, דאס דער קריעג אין דיעזען 14 טאגען אויסבריכט, אונד ווענן זיא דיא וועטטע פֿערליערען, זאָ זינד וויר בערייט, דיא וועטטע צו בעצאהלען."

יא, נאָך מעהר! ביז יעטצט האָפֿפֿטע מאן נאָך איממער, דאס דער רוסיש־טירקישע קריעג ווענינגסטענס ניכט אויך אנדערע שטאאטען אין דען קריעג פֿערוויקעלן ווערדע; הייטע אבער איזט מאן שאָן צור איבערצייגונג געלאנגט, דאס אויך ענגלאנד, עסטעררייך־אונגארן אונד זאָגאר אזיען אן דיעזעם קריעגע בעטהייליגט זיין ווערדען.

וויא וויר אונזערן לעזערן שאָן אָפֿט ערקלערטען, גרענצט רוסלאנד אין אייראָפּא ניכט אן דיא טירקייא, דענן צווישען זיד־רוסלאנד אונד דער טירקייא ליעגט נאָך רומעניען. פֿאָר דעם קרים־קריעגע האט נאָך רוסלאנד אין יענער געגענד, אין וועלכער זיך דיא דאָנויא אינס שווארצע מעער ערגיעסט, אן דיא טירקייא געגרענצט; אבער נאָך דעם "פּאריזער פֿערטראג" פֿאָם יאהרע 1856 וואורדע אויך דיעזע געגענד אן רומעניען געפֿיגט, דאמיט נור דיא צווייא פֿיינדליכען מעכטע קיינע גרענץ־נאכבארען זיין זאָללען. רוסלאנד קיממערט זיך אבער גאר ניכט מעהר אום דען פּאריזער פֿערטראג, זאָנדערן מארשירט דירעקט דורך רומעניען נאָך דער טירקייא. רוסלאנד וויל אלזאָ דיא גרענצע, דיא איהם דיא אייראָפּאישען גראָסמעכטע אים פּאריזער פֿערטראג געזעטצט, איבערשרייטען — אונד דאס דירפֿען דיא מעכטע ניכט זאָ לייכט צולאססען! דער ענגלישע אויסווערטיגע מיניסטער האט דאהער פֿאָרגעסטערן איינע דעפּעשע נאָך פּעטערסבורג געזענדעט, אין וועלכער ערקלערט ווירד, דאס ענגלאנד, וועלכעס אויף דעם פּאריזער פֿערטראגע אונטערשריעבען איזט, עס דורכאויס ניכט דולדען קאנן, דאס דיעזער פֿערטראג דורך דאס איינמארשירען רוסלאנדס אין רומעניען געבראָכען ווערדע. רוסלאנד בעצוועקט דורך זיינען קריעג ניכט דיא הילפֿע דער קאטהאָליקען אין דער טירקייא, זאָנדערן דיא ע ר אָ ב ע ר ו נ ג ד ע ר ט י ר ק י י א — אונד נון וויים ענגלאנד, וואס עס צו טהון האט.

דיא טירקייא וויים עס שאָן לאנגע, דאס זיא אן ענגלאנד אונד עסטעררייך־אונגארן גוטע "ריקען־האלטער" האט. זיא וויים עס, דאס דיעזע ביידען שטאאטען איינע עראָבערונג דער טירקייא דורך רוסלאנד דורכאויס ניכט צולאססען קאָננען; דעסהאלב וואר זיא אויך גלייך אנפֿאנגס זאָ שטאָלץ אונד הארטנעקיג, דאס זיא אללע רוסישען אינבערעכטיגטען פֿאָרדערונגען פֿערוואָרפֿען האט. פֿאָר ווענינען טאגען האט עס געהייסען, דאס ענגלאנד זעלבסט דער טירקייא ערקלערטע, זיא קאָננע ניכט מעהר אויף זיינע הילפֿע רעכנען; פֿאָרגעסטערן אבער ערקלערטע דער ענגלישע מיניסטער, דאס דער טירקייא ניכט געזאגט צו האבען. אים געגענטהייל! ענגלאנד ווערדע יא דער טירקייא צו הילפֿע געהען, זאָבאלד עס זעהען ווירד, דאס רוסלאנד דורך זיינען קריעג ניכט דיא פֿערבעססערונג דער לאגע דער קאטהאָליקען אין דער טירקייא, זאָנדערן דיא ע ר אָ ב ע ר ו נ ג דער טירקייא זעלבסט אנשטרעבט.

נון דיא ענגלישע רעגיערונג בעזיטצט זאָ פֿיעל קלוגהייט, אום עס שאָן הייטע צו וויססען, דאס רוסלאנד ניכט דיא אונטערשטיטצונג דער קאטהאָליקען אין דער טירקייא מיינט, דענן דיעזע האבען יא מעהר פֿרייהייט אלס אין רוסלאנד, זאָנדערן דיא עראָבערונג דער טירקייא בעאבזיכטיגט. דיא ענגלישען קריעגס־שיפֿפֿע זינד דאהער שאָן הייטע אין פֿאָללער ריסטונג — אונד אויך עסטעררייך־אונגארן שיקט נאָך אונד נאָך בעדייטענדע ארמעע־אבטהיילונגען נאָך זיעבענבירגען אונד דאלמאציען, אום דאָרט אין דער נעהע דעס רוסיש־טירקישען קריעגס־שוי־פּלאטצעס צו זיין. — ענגלאנד אונד עסטעררייך־אונגארן, וועלכע דאס רוסישע פּראָטאָקאָלל אונטערשריעבען האבען, ערקלערטען בערייטס, דאסס דאס פּראָטאָקאָלל מעהר גאר קיינע גילטיגקייט האבע, זיא האבען עס נור אונטער דער בעדינגונג אונטערשריעבען, דאס עס דען פֿריעדען ברינגע; דא עס אבער דאס ניכט ערציעלטע, זאָ איזט עס נולל אונד ניכטיג.

אויך רומעניען מאכט בעדייטענדע קריעגס־ריסטונגען, אונד מאן גלויבט, דאס עס אויף זייטע רוסלאנדס שטעהען ווערדע. דיעזער גלויבע איזט אויך שאָן דאדורך בעגרינדעט, אינדעם רומעניען דען רוססען יא דען דורכצוג געשטאטטעט אונד דען טירקען דיא איבערשרייטונג דער דאָנויא געגען רומעניען, אום דען רוססען ענטגעגענצוקאָממען, ניכט בעוויללינגט. רומעניען שיקטע געסטערן איינען געזאנדטען נאָך קישענעף, אום דאָרט איינען "אלליאנץ־פֿערטראג" מיט רוסלאנד אבצושליעסען. רומעניען ציעהט אלזאָ מיט רוסלאנד אין דען קריעג!

געסטערן אבענד איזט היער אויס קאָנסטאנטינאָפּעל פֿאָלגענדע דעפּעשע איינגעטראָפֿפֿען: דיא מאָנטענעגרינישען דעפּוטירטען, וועלכע שאָן זייט דרייא וואָכען וועגען דער פֿריעדענס־אונטערהאנדלונגען אין קאָנסטאנטינאָפּעל פֿערוויילטען, זינד בערייטס מיט לעערען הענדען אבגערייזט. מאָנטענעגראָ בעגיננט נון דען קריעג. דיא טירקישען קריעגס־שיפֿפֿע זינד בערייטס געגען דיא רוסישע מעערעס־קיסטע אבגעגאנגען. דאס רוסישע געזאנדטשאפֿטס־פּערזאָנאל אין קאָנסטאנטינאָפּעל ווירד שאָן אם 19. (נעמליך מאָרגען) געוויס אברייזען, וואס דען בעגינן דעס קריעגעס בעדייטעט.

וויר שליעסען נון אונזערן הייטיגען ארטיקעל מיט דען וואָרטען: דער קריעג איזט איינמאל דא, אונד דיא שלאכטען ווערדען שאָן אין נעכסטער צייט בעגיננען; נור קאנן מאן נאָך הייטע דען ט א ג דער קריעגס־ערקלערונג אונד דיא שטונדע דעס שלאכטען־בעגיננעס נאָך ניכט גענויא בעשטיממען, אין דיעזער "צייט־בעשטיממונג" ווערדען וויר נאָך צו אָפֿט איינאנדער־ווידערשפּרעכענדע דעפּעשען צו לעזען בעקאָממען. פֿריהער האט עס געהייסען, דער רוסישע קאיזער ווערדע שאָן דיענסטאג (נעמליך געסטערן) אין קישענעף איינטרעפֿפֿען, הייטע הייסט עס וויעדער, ער ווערדע ערסט מאָרגען דאָרט אנלאנגען; וויר אבעם גלייבען, דער רוסישע קאיזער ווערדע הייטע פֿאָן פּעטערסבורג אברייזען אונד דאהער ערסט אם 22־טען דיעזעס מאָנאטעס אין קישענעף איינטרעפֿפֿען קאָננען. דיא שטראססען אין זיד־רוסלאנד זינד נאָך זעהר שלעכט, דיא נאססען וויטטערונגען דער לעטצטען טאגע האבען זיא נאָך מעהר פֿערשלימערט, אונד דיא שווערען קאנאָנען לאססען זיך ניכט זאָ לייכט פֿאָרווערטס־שלעפּפּען. ביים קריעגע האבען אויך דיא וויטטערונגען פֿיעל צו בעפֿעהלען, וועסהאלב זיך אויך דיא צייט אים פֿאָראויס ניכט בעשטיממען לאָסט.

נייעסטעס.

דיא היטע פריה איינגעטראָפפענען נאכריכטען לויטען:

דאס רונדשרייבען דעם רוסישען רייכס-קאנצלערס איזט בערייטס ערשיענען. אין דיעזעם ערקלערט פירסט גאָרטשאקאָף, דאס נאכדעם אללע פריעדענס-פערזוכע מיט דער טירקייא ניכט געלונגען זינד, זאָ מוס דער קריעג בעגיננען. **אין קאָנסטאנטינאָפעל איזט בערייטס איין רוסישעס שיפף איינגעטראָפפען, אום דאס פערזאָנאל דער רוסישען געזאנדטשאפט אבצוהאָלען.** וויא מאן וייס, בעדייטעט דיא אבבערופונג איינעס געזאנדטען זאָ פיעל אלס איינע קריעגס-ערקלערונג, אונד אין דעם אויגענבליקע, אין וועלכעם דאס פערזאָנאל דער רוסישען געזאנדטשאפט קאָנסטאנטינאָפעל פערלאָסט, בעגיננט אויך דער רוסישע קריעג. ניראָענדס צייגען זיך מעהר פריעדענס-האָפפנונגען, **אונד זעלבסט דיא ענגלישע רעגיערונג האט בערייטס ערקלערט, דאס מאן מעהר גאר קיינען פערזוך צור ערהאלטונג דעם פריעדענס מאכען קאָננע.** — דער טירקישע אָבער-קאָממאנדאנט אבדול קערים פאשא איזט נאך דער טירקישען פעסטונג **שומלא** אבגערייזט, אום דאס קאָממאנדאָ איבער דיא טירקישע דאָנויא-ארמעע צו איבערנעהמען. **דער רוסישע קאיזער ווירד שאָן מאָרגען דיענסטאג אין דעם לאגער דער רוסישען זיד-ארמעע אין קישענעוו ערוואַרטעט.**

(דער לעזער מאָגע היטע אונזערע קורז-טאבעללע אנזעהען, אונד ער ווירד פינדען, וויא געטריידע, מעהל, שפיריטוס, גאָלד אונד זילבער געשטיעגען אונד פאפיערע געפאללען זינד. זאָ איינע „קריעגערישע קורז-טאבעללע" האטטען וויר זייט דעם יאהרע 1870 ניכט.)

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

קאָרן 1500 מעטער-צענטנער 10.25–10.10 גולד.

גערסטע פוטטער 6.90–6.40 גול.

קוקורוץ 6.20–6.40–6.45 גולדען.

האפער 7.40–7.85 גולד.

ווייצען פער פריה-יאהר 14.50–14.70 גול.

קוקורוץ פער מאי-יוני 6.80–6.85 גולדען.

האפער פער פריה-יאהר 8–8.14 גולד.

רעפס פער אויגוסט 15 1/4 גולד. קאָהל-באנאטער פער אויגוסט 14 3/4 גול'.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פרייא אב פעסט:) נומ' 0: 26 גולד. — קר., נומ' 1, 25 גול. 20 קר., נר' 2: 24 גול. 40 קר., נר' 3: 23 גול. 50 קר. נר' 4: 22 גול. 50 קר., נר' 5: 21 גול. — קר., נר' 6: 20 גולד. 25 קר., נר' 7: 19 גול. — קר., נר' 8: 17 גול. — קר נר' 8 1/2 14 גולד. 75 קר. פיינע קלייע 5 גול. 30 קר., גראָבי קלייע 4 גולד. 60 קר.

ערד-עפפעל פרימא פער 100 קילאָגראמם 3.10–3.20 גולדען.

שפיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 31 3/4–32 1/2 גולד. אלטע-מעטהאָדע 34 1/4–35 3/4 גולד' פער 10000 ליטער-פערצענט.

צוועטשקען. פרימא באָסנישע פאס-וואארע 19.75–20.25 גולדען.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) פרימא 23 גול.

האָניג. געלייטערטער 32–36 גול.

וואכס ראָזענייער 151.80–153 גולד. בעססערע גאטטונג 166–167.86 גולד.

אונשליטט (חלב) 53–54 גול.

כנאָפפערן אונגארישע פרימא וואארע 34 גולד.

ווינשטיין 64 1/2–66 1/2 גולד.

קלעעזאמען אונגארישע לוצערנע 86–88 גול. ראָטה-קלעע 50–72 גולד. פער 100 קילאָ.

מאָהאר 10 גולד. פער 100 קילאָ.

וויקען 7 גולדען.

צוקער: ראפפינירטער 63 1/2–64 1/2 גול.

ליים 34–36 גולד.

פעטראָלעאום 25–25 1/2 גולד.

ריבאָל דאָפפעלט-ראפפינירטעס 49 גול. פער 100 קילאָגראמם. —

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. ביא דעם אם 16-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען פעסטער וואָכענמארקטע ווארדען 2994 שטיק גראָס- אונד קליין-פיעה צו מארקטע געבראכט. היעפאָן ווארדען פערקויפט: 20 שטיק שטיערע, פער שטיק פאָן 60 — 130 גולדען. — 748 אָכסען דאס פאאר פאָן 140–205 גולד. 400 קיהע דאס פאאר פאָן 115–160 גול. 160 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 80–175 גול., 12 שטיק ביפפעל דאס פאאר צו 130–150 גול., 610 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 25 — 30 גול. 1010 שטיק לעממער דאס פאאר 4 — 8 גולד' פרייזע פער 100 קילאָ: אָכסען-פלייש 47 – 50 1/2 גולדען. קוה-פלייש 45 – 47 1/2 גולד., קאלב-פלייש 60 — 70 גולד. ביפפעל-פלייש — גולד.

שאפפעללע, פאַיינע וואָלע ווארדען 10000 שטיק פערשיעדענער סאָרטען פערקויפט אונד צוואר: דייטש-וואָללינע 2.40–3.20 גול' פער פאאר, סערבישע אונד טירקישע 105 — 125 גולד. באָסנישע אונד קראָאטישע 110 — 115 גולדען. באנאטער אונד וואלאכישע 120 — 149 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

לאממ-פעללע, סערבישע 85–100 גולד. באָסנישע 60–75 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

הייטע ווייר נאָטירען: פער 100 ק' אונגארישע קוה-הייטע 98 — 100 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 100 — 108 גול. קאלבפעללע אָהנע קאָפפע 205 — 215 גול., לאנג-וואארע 175–180 גולד. פער 100 קילאָ. — ראָסהייטע 5.50–7 1/2 גולד. פער פאאר.

לעדער, פפונדהייטע 19–22-קילאָ 175–182 גול. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאָן 13–14-קילאָ 182–185 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 16–18 קילאָ' 178 — 182 גול. דריימאל פערזעטצטע טערצען פאָן 19–24 קילאָ 183 — 188 גולד. —

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 33 3/4 גולד. צו 10000 ליטער-פערצענט. —

פעטראָלעאום 24 1/2–24.75 גול. פער 100 ק'.

לייגאָל 38 1/2 גול' פער 100 קילאָגראמם.

ריבאָל 48 1/2 גולדען. פער 100 קילאָ.

רעפס קאָהל 20–21 גולדען.

ווייצען פערקויפט ווארדען 25.00 מעטערצענטנער באנאטער 76–77-קילאָ' 14.50–14.75 גולד' פער מעטערצענטנער. —

האפער אונגארישער אב ווין 8.20–8.35 גולדען פער מעטער-צענטנער.

קאָרן, נידער 70–72-קילאָגראמם 11 — 11.25 גולד' פער מעטער-צענטנער.

גערסטע פוטטער 6.75 — 7 גולד.

קאָרנ-מעהל, נר' 1: 19 1/2–20 1/2 גול., נר' 2, 17 1/2 – 18 1/2 גולדען פער מעטער-צענטנער.

ווייצענ-מעהל, נר' 0: 27.70–27.80 גול. נר' 1: 25.40–27 גול., נר' 2: 24.20–25.26 גול. נר' 3: 19.20 – 20.20 גול' פער מעטער צענטנער.

הילזענפריכטע: לינזען 16–22 גולדען ערבסען 9–15 גולדען, באָהנען 7–10 גולדען. היידען 7.50 – 8 גולד. (אללעס פער 100 קילאָ.)

לאָטטאָ-ציעהונג פאָם 14-טען אפריל 1877.

טעמעשוואר	1	65	28	8	11
וויען	12	50	90	43	35
גראץ	50	3	73	42	76

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטעור: מאיר בר"י רייז.

קונדמאכונג.

אינטער פערוואלטונג דעם העררן יעקב זיכערמאנן אין קאָטאי (ביא ניערעדיהאזא) בעפינדעט זיך איין קרן קיימת פאָן המנו"ח כ"ה אפרים פיזנער ז"ל מיושב ביהל צו גונסטען דער היי-ראטהס-אויסשטאטטונג איינער יתומה, קריבה, עניה ובת טובים. דיא אויסשטאטטונגס-סוממע בעטראָגט 120 גולדען. רעפלעקטירענדע מאגען זיך אן הגביר מוה' יעקב זיכערמאנן אין קאָטאי ווענדען אונד צוואר ביז י"ח סיון מדי שנה בשנה, דא דאמאלס פאָן דען אפטרופסים בצירוף בד"צ בעשטיממט ווירד, וועלכעם ברויט-פאארע דיא ערוועהנטע סוממע צוצושפרעכען זייא. דיא חתונה מוס ביים היאהרצייט, נעמליך י' אלול, שטאטטפינדען. דיא 120 גולדען ווערדען אויסגעפאָלגט, זאָבאלד פאָן הרב המסדר כדושין אין צייגניס בייגעבראכט ווירד, דאס דיא חתונה ווירקליך ביים היאהרצייט שטאטטגעפונדען האט. אדרעססע:

Herrn Jakob Sichermann in Kotaj,
bei Nyiregyháza.

קורז-טאבעללע פאָם 14. אפריל

געלד-קורז

	פל.	קר.
זילבער-אגיא	113	25
דוקאטען	6	—
עסטרייך-אונגארישע 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	10	26
נאפאלעאָנד'אר	10	26
דייטשע רייכסבאנקנאטען	63	—
20 מארקשטיקע	12	58
פאפיער רובעל	1	46

לאָזע.

	פל.	קר.
1839-ער ראטשילד-לאזע גאנצע	275	—
דעטא פינפטעל	275	—
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	103	50
1860-ער " גאנצע	108	25
דעטא " פינפטעל	117	—
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	125	—
דעטא " 50 "	125	—
טהייס רעגולירונגס	21	50
טירקען-לאזע	14	25
קרעדיט-לאזע	153	—
קלארי-לאזע צו 40 גולדען	31	—
דאנוי-דאמפפשיפפאהרטס-לאזע	93	50
אינסבריקער לאזע	18	—
קעגלעוויטש צו 10 גולדען	13	75
קראקויער " 20 "	14	75
אפנער " 40 "	30	25
פאלפי " 40 "	28	75
רודאלף-לאזע " 10 "	13	30
סאלם-לאזע " 40 "	39	—

לאָזע.

	פל.	קר.
זאלצבורגער לאזע צו 20 גולדען	15	80
סט. גענאיס " 40 "	26	—
סטאניסלויער " 20 "	20	50
טריעסטער " 100 "	121	—
דעטא " 50 "	60	—
וואלדשטיין " 20 "	22	50
ווינדישגרעצער " 20 "	23	—
אונגארישע פרעמיען-לאזע צו 100 גולד.	70	25
דעטא צו 50 גולדען	70	—
וויענער לאזע	90	—

ווערטה-פאפיערע.

	פל.	קר.
אונגארישע גרונדענטלאסטונג	69	—
טעמעשוואר-באנאטער	68	50
זיעבענבירגישע	65	—
גאליצישע	80	—
בוקאווינער	78	—
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	93	—
ווינצעהענט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	70	—
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פערצענט	87	50
דער אונגארישען היפאטהעקען באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	80	—
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פערצענט	—	—
דעטא צו 6 פערצענט	—	—
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	88	50

פריכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע		קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען	נייער באנאטער	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	טהייס	74.6	13.70–13.85
"	"	75.5	13.90–14.05
"	"	76.4	14.10–14.20
"	"	77.3	14.30–14.40
"	"	78.3	14.45–14.55
"	"	79.2	14.60–14.70
"	"	80.1	—.——.—
"	פעסטער באדען	74.6	13.40–13.55
"	"	75.5	13.65–13.75
"	"	76.4	13.80–13.90
"	"	77.3	13.95–14.10
"	"	78.3	14.15–14.25
"	"	79.2	14.30–13.30
"	"	80.1	—.——.—
"	ווייסענבורגער	74.6	13.75–13.90
"	"	75.5	13.95–14.10
"	"	76.4	14.15–14.25
"	"	77.3	14.35–14.45
"	"	78.3	14.50–14.60
"	"	79.2	14.65–14.75

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	10 2/5–10 1/4
גערסטע מאלץ	62	8.65–7.20
גערסטע פוטטער	62	7.10–6.60
האפער	41	8 ——7.85
קוקורוץ באנאטער		6.50–6.40
אנדערער	73	6.35–6.25
הירזע		5.45–5.25

לויפענדע פרייזע		פער 100 קילאָ
ווייצען	פער פריה-יאהר	14.50
		—.—
קאָרן	פריהיאהר	—.—
קוקורוץ		6.80—
גערסטע		—.—
האפער	פריהיאהר	8.—
		—.—
רעפס		15.25

באללען-מעהל

פער 100 קילאָ		פל. קר.
נומער 0		26 —
" 1		25 20
" 2		24 40
" 3		23 50
" 4		22 50
" 5		21 —
" 6		20 25
" 7		19 —
" 8		17 —
" 8 1/2		14 75
שפיריטוס: אלטע	מעטהאָדע פריטהעקען	31.—
" נייע	" קארטאפפעל	.32—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M REIS

Budapest, 1877. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

געהארען דיא טירקען צו דען „סיננימען", וועה-
רענד דיא פערזער „שיאיטען" זינד. דאס פער-
העלטניס צווישען דען פערזערן אונד טירקען איזט
אלזאָ פאסט דאסזעלבע, וויא צווישען פראָטעס-
טאנטען אונד קאטהאָליקען. דיא קאטהאָליקען
גלייבען נעמליך אן דען פאבסט, דיא טירקען היני-
געגען אן דען קהאליפען; דיא פראָטעסטאנטען
פערליינגנען דען פאבסט, דיא פערזער היגוויעדער
דען קהאליפען. נון בילדעט אבער באגדאד, וועל-
כעס וויא געזאגט, צור אזיאטישען טירקייא גע-
הארט, איינע היילינגע שטאדט דער „סיננימען".
זאָללטע עס פערזיען געלינגען, דיעזעלבע צו ער-
אָבערן, דא ווירדען אין באגדאד אנשטאטט דער
„סיננימען" פאָן נון אב דיא „שיאיטען" דאס גראָ-
סע וואָרט פיהרען. עס ליעגט אבער אויף דער
האנד, דאס דיא „סיננימען" איינע זאָלכע ענטוויי-
הונג דער „היילינגען שטאדט" נימטער צוגעבען
ווערדען. עס ווירד דאהער איין געוואלטיגער רע-
ליגיאָנס-קריעג ענטשטעהען, דער בייא ווייטעם
געפעהרליכער איזט, אלס איין בלאָס „פאָליטישער"
קריעג. — אלל דיעס ווירדע אונס אינדעס וועניג
קיממערן. וואס אונס היעבייא אם הערצען
ליעגט, דאס איזט דיא ציקונפט דער צאהלרייכען
יודען אין באגדאד. עס ווערע פיר דיעזע דיא
עראָבערונג דער שטאדט דורך דיא פערזער איין
געוואלטיגעס אונגליק. יעטצט ערסט אין דער טיר-
קייא עמאנציפירט, ווירדען דיא יודען אין באגדאד
אונטער טירקישער הערשאפט דיא פאָללסטע
פרייהייט געניעסען. ווירד באגדאד יעדאָך פאָן
דען פערזערן עראָבערט, זאָ מיסטען דיא יודען
ליידער אין קנעכטשאפט געראטהען, דא דיא יודען
אין פערזיען בעקאננטליך נאָך אונטער הארטע-
רעם דרוקע שמאכטען אלס אין רוסלאנד אָדער
רומעניען. האָפפענטליך ווירד דעם פערזישען שאה
(קאָניג) דיעזער „רויב" ניכט געלינגען. דער רויב-
ליסטיגע שאה מיינט נעמליך, דאס מאן געגען דיא
טירקייא, וועלכע אים איינגעבליקע מיט רוסלאנד
אונד מיט מאָנטענעגרא צו קעמפפען האט, לייכט
אללעס וואגען דארף. וויא דאס וויענער „פרעמ-
דענבלאטט" יעדאָך שרייבט, ווירד ענגלאנד דיא
פאָללציעהונג איינעס זאָלכען רויבעס נימטער דול-
דען. דער לאנדוועג ענגלאנדס נאָך אינדיען
געהט נעמליך איבער באגדאד. קאָממט אלזאָ
דיעזע שטאדט אונטער פערזישע געוואלט, זאָ
קאנן דיעזער לאנדוועג לייכט אבגעשניטטען ווער-
דען אונד צוואר דורך רוסלאנד, וועלכעס אין פער-
זיען זייט יע איינען שטארקען איינפלוס איבט. מאן
ווירד עס אין ענגלאנד אלזאָ ניכט דאריף אנ-
קאָממען לאססען, דאס באגדאד אונטער פערזישע
געוואלט אונד היעדורך אויך אונטער רוסישען
איינפלוס געראטהע. זאָ פיהרט עס דיא גאָטטליכע
פאָרזעהונג, דאמיט דיא יודען אין באגדאד אונטער
טירקישער הערשאפט אונגעשטאָרט דער עבען
ערהונגענען פרייהייט זיך ערפרייען קאָננען.

* (דער רוסיש-טירקישע קריעג אונד דיא יודען.) איינע
דעפעשע אויס סט' פעטערסבורג מעלדעט זאָעבען,
דאס דיא יודען אויס טיפלים (אין קויקאזיען אן
דער אייראָפעאיש-אזיאטישען גרענצע) וועגען
דעם אויסברעכענדען קריעגעס נאָך דעם אינגערן
רוסלאנדס וואנדערן. וואס דער גרונד דיעזער
יודען-וואנדערונג זייא? אים ערסטען איינגעבליקע
ווירדע מאן גלויבען, דאס דיא יודען בעדענקען
טראגען, אין דער נעהע דעם קריעגס-שויפלאטצעס
צו בלייבען. דאס איזט אבער געוויס אונריכטיג.
זאָ גוט וויא דיא איבריגע בעפאָלקערונג טראָטץ
דעם בעפאָרשטעהענדען קריעגעס איהרע וואָהנ-
אָרטע ניכט פערלאָססט, ווירדען אויך דיא יודען
ניכט אללעס אים שטיכע לאססען, אום נור דא-
פאָנלויפען צו קאָננען. עס איזט אומגעקעהרט אנ-
צונעהמען, דאס דיא יודען גערנע אין דער נעהע
דעם קריעגס-שויפלאטצעס בלייבען ווירדען, דא
זיך דא אם בעסטען איינטרעגליכע געשעפטע מא-
כען לאססען. דער גרונד דיעזער יודען-וואנדערונג
איזט דאהער איין גאנץ אנדערער. רוסלאנד לאָססט
בעקאננטליך דיא יודען אין דען גרענצ-אָרטען
ניכט וואָהנען, וויל עס איינען פערראטה זייטענס
דער יודען פירכטעט. דיא יודען דירפען דאהער
נור אים אינגערן דעם רוסישען רייכעס וואָהנען.
דא נון דער קריעג אים קויקאזוס אויסגעבראָ-
כען איזט, פירכטעט עס, דאס דיא יודען דער טיר-
קישען ארמעע אלס שפיאָנע דיענען קאָננטען,
וועסהאלב עס דיעזעלבען צור איינוואנדערונג אין
דאס אינגערע רוסלאנדס צווינגט. איבריגענס איזט
רוסלאנד זעלבסט שולד דאראן, דאס עס צו דען
יודען קיין פערטרויען פאססען קאנן. אין גאנץ איי-
ראָפא איזט דער יודע ניכט זאָ געדריקט וויא אין
רוסלאנד. וואָהער זאָללטע אלזאָ בייא דען יודען
דיא נייגונג פיר דאס וואָהל רוסלאנדס קאָממען?

* (נייע אויסגאבע דער שטאאטס-נאָטען.) אים וויען ווירד זאָעבען פאָלגענדעס
געמעלדעט: עס הייפען זיך זאָ פיעל „געפעלש-
טע" שטאאטס-נאָטען, דאס דיא רעגירונגען עס-
טערייכס אונד אונגארנס דען ענטשלוס פאססען
מוסטען, דיא ביזהעריגען שטאאטס-נאָטען ביז 1.
יענער 1878 איינצוציעהען, אונד היעפיר „נייע
שטאאטס-נאָטען" אויסצוגעבען. איבער דען טעקסט
(אינשריפט) דער נייען שטאאטס-נאָטען האבען
זיך ביידע רעגירונגען בערייטס פעראייניגט, אינ-
דעם דיא שטאאטס-נאָטען ניכט בלאָס איינע
דייטשע, זאָנדערן אויך איינע אונגארישע אינשריפט
האבען ווערדען. וויא דאס „וואפפען" יעדאָך אויס-
זעהען זאָלל, דאריבער הייערן דיא אונטערהאנד-
לונגען נאָך פאָרט. דער געמיינזאמע פינאנצמיניס-
טער באראָן פאָן האָפמאנן קאָממט דיעזער טאגע
צור בעשלייניגונג דיעזער אונטערהאנדלונגען נאָך
פעסט העראב. — דאס וואפפען מוס נעמליך ביז
1-טען יולי פעסטגעשטעללט זיין, דא זאָנסט דיא
שטאאטס-דרוקערייא אין וויען דיא פיעלען
שטאאטס-נאָטען ביז 1-טען יענער 1878 ניכט פער-
טיג ברינגען קאנן. — איין היעזיגעס וויטצ-בלאטט
שרייבט היעריבער: דא דער „טעקסט" דער נייען
שטאאטס-נאָטען בערייטס פעסטגעשטעללט איזט,
קאָננען דיא הערען „פעלשער" קוים ביז 1-טען
יולי וואַרטען, אום אויך דיא געשטאלט דעס „וואפ-
פענס" צו ערפאהרען. ווירד דיעס געשעהען זיין,
זאָ ווערדען דיא הערען „פעלשער" מיט איהרען
נייען שטאאטס-נאָטען האָפפענטליך פריהער אויפ-
טרעטען קאָננען, אלס דיא וויענער שטאאטס-דרו-
קערייא. ווענן דיא עכטען נייען שטאאטס-נאָטען
ערסט אם 1-טען יענער 1878 אויסגעגעבען ווערדען
זאָללען, זאָ ווערדען דיא „געפעלשטען" נייען
שטאאטס-נאָטען געוויס שאָן אם 15. דעצעמבער
אום בילליגען פרייז צו בעקאָממען זיין! —

* (איין ציגיינער-געריכט.)
דיא וואנדערנדען ציגיינער בילדען זאָ ציעמליך
איינען „שטאאט אים שטאאטע." דאס הייסט: אָב-
וואָהל זיא אים שטאאטע לעבען אונד נאטירליך
וויא יעדער אנדערע דען געזעטצען דעס שטאא-
טעס אונטערוואָרפען זינד, זאָ האבען זיא דאָך
אונטער זיך זעלבסט אויך איינע אייגענע „קאָנ-
סטיטוציאָן" אָדער איינע אייגענע „אויטאָנאָמיע".
עס איזט דענן אויך זעלטען דער פאלל, דאס איין
ציגיינער דען אנדערן פאָר דעם אָרדענטליכען
געריכטע פערקלאגען זאָללטע. האבען זיא יא איי-
נען אייגענען ריכטער אונטער זיך, וויא אללע דער-
לייא שטרייטינקייטען, וויא מאן צו זאגען פפלעגט,
„אין אויטאָנאָמער ווייזע" אויסגעטראגען ווערדען.
וויא עבען אים באיא בעריכטעט ווירד, האט דער
ריכטער דער דאָרטיגען ציגיינער-באנדע איינען
איהם אונטערגעבענען ציגיינער פיר אירגענד איין
פערברעכען גאנץ רעגעלרעכט „קאָפפען" לאססען.
אלס דיא אָרדענטליכע בעהאָרדע היעפאָן ער-
פוהר, וואר דעם אין אויטאָנאָמער ווייזע געקאָפפ-
טען ציגיינער נאטירליך ניכט מעהר צו העלפען;
דער שטרענגע ציגיינער-ריכטער, וועלכער ניכט
מעהר וועגען „מיסברויכס דער אויטאָנאָמיע" פאָן
דער בעהאָרדע פערפאָלגט ווירד, איזט לייכט אויפ-
צופינדען.

עהרע וואר דיעזעם קלאָסטער זייט מענשענ-געדענקען ניכט
צו טהייל געוואָרדען.

אין דיעזער אויפרעגונג געלאנג עס דער יידין, דיא
יאָזעף דאס עססען בראכטע, דיעזעם איין צעטטעלכען צו-
צושטעקען. עס ענטהיעלט נור דיא וואָרטע: „שטוינגען
זיא איבער ניכטס אונד טהון זיא וויא איהנען געהיי-
סען ווירד."

יעטצט איבערקאם אויך יאָזעף איינע גראָסע אויפ-
רעגונג; ער מערקטע, דאס עס זיך אום דיא ערמאָגליכונג
זיינער פלוכט האנדלע. דאכטע אבער פערגעבליך דאריי-
בער נאך, וויא דיעזע וואָהל פעראנשטאלטעט ווערדען
קאָננע. —

באלד פוהר איינע פרעכטיגע עקוויפאשע פאָר, אונד
דער בישאָף וואורדע אויפס פייערליכסטע עמפפאנגען. דיא
מאָנכע וואוסטען אנפאנגס פאָר לויטער עהר-פורכט קוים,
וואס זיא טהון זאָללטען. אבער דער בישאָף וואר זאָלך
איין פריינדליכער, גוטמיטהיגער מאנן, דאס זיא באלד
מוטה געוואננען; אונד אויף זיינע הייטערען שערצע איינ-
גינגען. דיעזע פריידיגע שטיממונג שטייגערטע זיך נאָך בייא
דעם רייכליכען מיטטאגמאהל אונד דען קאָסטליכען וויינען,
דיא אללען טהיילנעהמערן צו קאָפפע שטיעגען.

נאָך טישע וואורדע יאָזעף בעפאָהלען, פאָר דעם
בישאָף צו ערשיינען.

אלס יאָזעף אין דען זאאל טראט, אין וועלכעם
דיא געזעללשאפט דען קאפפע איינגאהם, קאָננטע ער
איינען אויסרוף דעס ערשטוינענס קוים אונטערדריקען. וואר
דאס דער בישאָף? מאן קאָננטע זיך צווישען דיעזעם מאננע
אונד דעם, וועלכען ער פאָרשטעללען זאָללטע, קוים איי-
נען גראָסערען געגענזאטץ דענקען. דער בישאָף וואר איין
האָהער, שלאנקער מאנן פאָן פאָרנעהמעם אויסזעהען, דער
אונגעפעהר 36 יאהרע צעהלטע, דען אבער איין קאָרפער-
ליכעס ליידען עלטער ערשיינען ליעס. דיעזער מאנן אבער
וואר קליין אונד דיק, פאסט קוגעלרונד, איין וואָהלגע-
נעהרטער פינפציגער. דער בישאָף וואר אימטער ערנסט,
אונד דיעזער מאנן וואר דיא הייטערקייט זעלבסט, פאָלל
גוטער איינפעללע אונד וויטצע. יעטצט ווינקטע ער דעם
יאָזעף גאנץ פריינדליך צו. דער זיך דאדורך פלאָטצליך
דעם מאננעס ערינגערטע. דאס וואר יא דער אלטע, לוס-
טיגע פיילמאנן, דער אין פראג דיא שטודענטען אויף איהרע
פריפונגען פאָרבערייטעטע, איין מאנן פאָן זעלטענען פע-
הינקייטען, דער עס אבער אין פאָלגע זיינער לוסטיגען
לעבענסווייזע צו קיינער פעסטען שטעללונג האטטע ברינ-
גען קאָננען.

„איי זעהט, דא איזט יא דער נארר (רייף דער בי-
שאָף, אלס יאָזעף נעהער געטרעטען וואר), דער נארר,
דער איינע גראַפען-קראָנע אונד גיטער אים ווערטהע פאָן
מילליאָנען וועגווירפט. אום דאס גליק צו האבען, דאס
מאן איהם „שיד! שיד!" נאכרופע! טרעטעט נעהער, יונ-
גער פריינד! ניכטס צו האנדעלן, ניכטס צו שאכערן, יודע?"

דיעזע וואָרטע וואורדען אין זאָ קאָמישער ווייזע
פאָרגעבראכט, דאס דיא ווענדע דעס זאאלעס פאָן דעם
מארק-ערשיטטערנדען געלעכטער דער גייסטליכען וויעדער-
טאָנטען.

„פריינדכען! (זאגטע דער בישאָף לאכענד), ווענן
זיא וויעדער נאָך פראג קאָממען, זאָ בעהרען זיא מיך מיט
איהרעם בעזוכע; איך האבע איין פאאר אלטע האָזען אב-
צוגעבען. אָ, מאכען זיא ניכט איין זאָ פינסטערעס געזיכט!
דיעזע האָזען ווערדען איהנען פרייד' מאכען; זיא זינד נאָך
ציעמליך גוט!"

אונד וויעדערום ערשאללט איין לאכען, וועלכעס
דאס הויז ערשיטטערטע. ניין, דיעזער ליעבענסווירדיגע
האָהע העדר — עס וואר איינע לוסט, איהם צוצוהאָרען!

„דאָך גענוג דעם וויטצעס (זאגטע דער בישאָף ווייי-
טער), איך האָרע, דאס דיא געלעהרזאמקייט אונד איבער-
רעדונגס-קונסט דעס דאָקטאָרס פיישה איינען גוטען איינדרוק
אויף אייך געמאכט האבען. איהר זאָללט פאָרטאן אימטער
מיט איהם צוזאממען זיין אונד זאָללט מיך דעסהאלב נאָך
פראג בעגלייטען."

יעטצט פינג יאָזעף אן, דען פלאן צו זיינער רעט-
טונג צו דורכשויען; ער בעגאנן פאָר אויפרעגונג צו ציט-
טערן אונד מוסטע זיך דיא גראָסטע מיהע געבען, זיך צו
בעהערשען.

דער פערשטעללטע בישאָף האטטע איילע; נאָך אן
דעמזעלבען נאכמיטטאג פוהר ער, פאָן יאָזעף בעגלייטעט,
פאָן קלאָסטער מיינהארדסברונן. דיא גייסטליכען שיקטען
דעם ליעבענסווירדיגען הערען בישאָף דיא הייססעסטען זע-
גענס-ווינשע נאָך; ער האטטע איהרע הערצען פיר זיך גע-
וואָננען. —

פאָר דעם ווירטהס-הויזע איינעס ציעמליך ענטפערנ-
טען דאָרפעס היעלט דער וואגען דעס פערשטעללטען בי-
שאָפס איין, דער זיך יעטצט שאָן אלס דער אלטע, פראָה-
ליכע פיילמאנן צו ערקעננען גאב. —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איינע פֿריידיגע איבערראשונג פֿיר אונגארן.) וויא נייערע בעריכטע אויס קאָנסטאנטינאָפּעל מעלדען, האט דער סולטאן דען ענטשלוס געפֿאסט, דען אונגארן דיא בעריהמטען געשיכטס-ביכער, וועלכע אונטער דעם נאמען „קאָרווינא" בעקאננט זינד, צוריקצושענקען. דיעזע ביכער רירען נאָך אויס דער צייט דעם אונגארישען קאָניגס מאטטהיאס קאָרווינוס הער, וועלכער אים יאהרע 1458 צום קאָניגע דער אונגארן געוועהלט וואורדע. דיעזער קאָניג האט גראָסע קריעגע ניכט בלאָס געגען דען דייטשען קאיזער אונד דען באָהמישען קאָניג, זאָנדערן אויך געגען דיא טירקען געפֿיהרט, וועלכע ער וויעדערהאָלט אויס אונגארן מיט בלוטיגען קאָפּפֿען הינויסגעיאגט. נאכדעם ער אויך פּאָלען בעזיעגט, געלאנג עס איהם, אויך וויען צו עראָבערן. מאן קאנן זיך אלזאָ לייכט דענקען, דאס דיא געשיכטס-ביכער, וועלכע אונטער דיעזעם מערקווירדיגען קאָניגע פֿערפֿאסט וואורדען, פֿיר אונגארן פֿאָן האָכסטעם ווערטהע זינד. אלליין אנגלעסליך איינעס טירקען-קאמפּפֿעס וואורדען דיעזע אונבעצאהלבארען ביכער געוואלטזאם נאך קאָנסטאנטינאָפּעל וועגגעפֿיהרט. אין עלטערער- אונד נייערער צייט וואורדען מיט דער טירקישען רעגיערונג אָפֿט אונטערהאנדלונגען וועגען הערויסגאבע דיעזער ביכער געפֿיהרט; דיא טירקייא יעדאָך וואָללטע דיעזען „וויססענשאַפֿטליכען שאטץ" אום קיינען פּרייז צוריקגעבען. וויא עס נון הייסט, וואר עס דיא פֿריידע איבער דיא בעקאננטע אונגארישע שטודענטען-דעפּוטאציאָן נאך קאָנסטאנטינאָפּעל, וועלכע דען סולטאן בעוואָגען האט, דער אונגארישען נאציאָן דורך דיא ריקגאבע דער ערוועהנטען ביכער זיינע דאנקבארקייט צו בעווייזען. אים גרונדע גענאָממען, דירפֿטע היעבייא יעדאָך מעהר „פּאָליטיק" אלס „דאנקבארקייט" אים שפּיעלע זיין. דער סולטאן וויל זיך נעמליך אנגעזיכטס דעם בעפֿאָרשטעהענדען רוסיש-טירקישען קריעגעס דער אונגארישען נאציאָן נעהערן. דער אדיוטאנט דעס סולטאנס בעפֿינדעט זיך מיט דיעזען ביכערן בערייטס אויף דער רייזע פֿאָן קאָנסטאנטינאָפּעל נאך פּעסט, וואָ פֿאָן דער היער וואָהנענדע טירקישע קאָנזול דען מיניסטער-פּרעזידענטען, העררן פֿאָן טיסאָ, בערייטס פֿערשטענדיגט האט. וויא זעהר אבער אויך אונזערע רעגיערונג אורזאכע האט, זיך מיט דיעזעם געשענקע צו פֿרייען, זאָ בעפֿינדעט זיא זיך דאָך אין דיעזעם אויגענבליקע היעריבער אין גראָסטער פֿערלעגענהייט. בעקאננטליך וואר יא דיא אונגארישע רעגיערונג אויך דעם פֿאָרהאבען דער אונגארישען שטודענטען-דעפּוטאציאָן וועניג געניגט. איינע רעגיערונג מוס עבען יעדען שריט גענייער פּריפֿען, אלס איינע איינפֿאכע שטודענטען-דעפּוטאציאָן. דיא רעגיערונג פֿירכטעטע דאהער, דאס מאן זיך אין סט' פּעטערסבורג וועגען דעראַרטיגער טירקען-פֿריינדליכען קונדגעבונגען בעליידיגט פֿיהלען ווירדע. נון געהט אבער דיא פּאָליטיק עסטעררייך-אונגארנס בעקאננטליך דאהין, בעטרעפֿפֿס דער רוסיש-טירקישען שטרייטיגקייטען זאָ ווייט אלס אימער נור מאָגליך „אונפּארטייאיש" צו בלייבען. אום זאָ מעהר בעפֿינדעט זיך דיא אונגארישע רעגיערונג איבער דיא ארט אונד וויזע אין פֿערלעגענהייט, וויא זיא דען אדיוטאנטען דעס סולטאנס, דער דיעזער טאגע מיט דען קאָרווינא-ביכערן היער איינטרעפֿפֿען ווירד, עמפּפֿאנגען זאָלל! פֿערהאָלט זיא זיך גאנץ רוהיג, דאנן ווירדע דיעס יא איינע טיעפֿע בעליידיגונג פֿיר דען סולטאן זיין! עמפּפֿאָנגט זיא יעדאָך דען איבערברינגער דעס קאָסטבארען געשענקעס אין פֿייערליכער וויזע, דא ווירד מאן זיך היעריבער אין סט' פּעטערסבורג בעליידיגט פֿיהלען! דיא רוסישע רעגיערונג איזט קלוג גענוג, אום צו וויססען, דאס עס זיך היעבייא אום איינע אנגעהערונג צווישען דער טירקייא אונד אונגארן האנדעלט! דיא שטודענטען דער אוניווערזיטעט בערייטען זיך שאָן צו איינעם גראָסארטיגען פֿייערליכען עמפּפֿאנגע דעס מאנגעס פֿאָר, וועלכער דיא ביבליאָטהעק דער אוניווערזיטעט מיט זאָלך שעטצבארען נאציאָנאל-ביכערן בערייכערן ווירד. דיא שטודענטען וואַרען אויך ביים מיניסטער-פּרעזידענטען אין דיעזער אנגעלעגענהייט, דער איהנען יעדאָך זעהר „אויסוויכענד" געאנטוואָרטעט. העררן פֿ' טיסאָ זאגטע נעמליך: „דער היעזיגע קאָנזול האט מיך וואָהל פֿאָן דער פֿריידיגען איבערראשונג פֿערשטענדיגט, וועלכע זיינע מאיעסטעט דער סולטאן דער אונגארישען נאציאָן דורך צוריקגאבע דער קאָרווינא-ביכער בערייטען וויל. אלליין וואס מיר דער קאָנזול געזאגט, בילדעט דאָך נור איינע „פּריוואטע" מיטטהיילונג. זאָלאנגע דיא טירקישע רעגיערונג אונס היעפֿאָן ניכט „אמטליך" אין קעננטניס זעטצט, קאנן אונד דארף דאס אונגארישע מיניסטעריאום אין דיעזער בעציעהונג קיינען שריט טהון!" — דיעזע „אויסרעדע" דעס מיניסטער-פּרעזידענטען איזט אללערדינגס איינע רעכט קלוגע. פֿרייליך וואורדען דיא שטודענטען היעדורך נור ערמונטערט, וועניגסטענס „אויף אייגענע פֿויסט" פֿיר דען פֿייערליכען עמפּפֿאנג דעס אנקאָממענדען טירקישען גאסטעס דאס נאָטהיגע פֿאָרצובערייטען, נאכדעם דיא רעגיערונג דיא זאכע ניכט זעלבסט אין דיא האנד נעהמען וויל. אלליין דער דירעקטאָר דער אוניווערזיטעט וויל דען שטודענטען דיא פֿעראנשטאלטונג איינעס פֿייערליכען עמפּפֿאנגעס ניכט ערלויבען, בעפֿאָר דיא רעגיערונג איהרערזייטס היערין געוויליגט האבען ווירד. נון זאָלל אבער דער פֿייערליכע עמפּפֿאנג אנשטאטט פֿאָן דער אוניווערזיטעטס-יוגענד, דען שטודענטען נעמליך, ענדליך פֿאָן דער הויפּטשטאדטישען יוגענד אויסגעהען, דא דיעזע זיך יא אום דען וואונש דער רעגיערונג אָדער דעס אוניווערזיטעטס-דירעקטאָרס וועניגער צו קימערן האט. וויא עס הייסט, דירפֿטע דיא רעגיערונג אין לעטצטער שטונדע דען קולטוס-מיניסטער, העררן פֿ' טרעפֿאָרט, מיט דעם עמפּפֿאנגע דעס טירקישען גאסטעס בעטרויען. אלס קולטוס- אונד אונטעררייכטס-מיניסטער איזט ער יא אָהנעהין פֿערפּפֿליכטעט, דיא איבערבראכטען ביכער אין עמפּפֿאנג צו נעהמען. מאן דירפֿטע אלזאָ אין פּעטערסבורג האָפֿפֿענטליך ניכט דאריבער צירנען, ווענן העררן פֿ' טרעפֿאָרט נעבסט דען קאָרווינא-ביכערן אויך דען איבערברינגער עמפּפֿאנגען ווירדע. וויא בערייטס הייפֿיג, ווירד העררן פֿ' טרעפֿאָרט אלזאָ אויך דיעסמאל אונזערער רעגיערונג אויס איינער פֿערלעגענהייט העלפֿען!

* (נאָכאיינמאל דער פּערזיש-טירקישע שטרייט וועגען באגדאד אָדער „בבל".) שאָן אין פֿאָריגער נומער האבען וויר ערוועהנט, דאס דיא פּערזישע רעגיערונג ענטשלאָססען איזט, דיא שטאדט באגדאד אָדער „בבל", וועלכע ביזהער צור אזיאטישען טירקייא געהאָרט, אן זיך צו רייסען. וויא נאכטרעגליך געמעלדעט ווירד, קאנן היערויס ניכט בלאָס איין „פּאָליטישער", זאָנדערן אויך איין „רעליגיאָנס"-קריעג ענטשטעהען. דיא פּערזער געהאָרען וואָהל זאָ גוט אלס דיא טירקען צום מאָהאממעדאנישען גלויבען. אלליין אים מאָהאממעדאנישען גלויבען זעלבסט גיבט עס צווייא, פֿאָן איינאנדער פֿאָללקאָממען געטרעננטע סעקטען: נעמליך דיא „סונניטען" אונד דיא „שיאיטען". דער הויפּט-אונטערשיעד צווישען דיעזען ביידען סעקטען בעשטעהט נעמליך דארין, דאס דיא „סונניטען" דען קהאליפֿען אָדער האָהע-פּריעסטער, וועלכער איין נאכקאָממע מאָהאממעדס זיין מוס, אלס פּראָפֿעטען אונד הייליגען אנערקעננען, וועלכער אין רעליגיאָנס-זאכען אונפֿעהלבאר איזט. אנדערס יעדאָך דיא „שיאיטען", וועלכע פֿאָם קהאליפֿען אָדער האָהע-פּריעסטער ניכט וויססען מאָגען, זאָנדערן דיא בעהויפּטונג אויפֿשטעללען, דאס יעדער אין דער רעליגיאָן פֿרייא פֿאָרשען קאנן, אָהנע זיך דעם אויסשפּריכע איינעס נאכקאָממענס דעס מאָהאממעד פֿיגען צו מיססען. נון

פֿאָלליעטאָן.

גראף אָדער יודע.

(12-טע פֿאָרטזעטצונג.)

„„זיא מאכען מיך גליקליך, עהרווירדיגער העררר, (זאגטע גראף בעננאָ) דורך דיא טהיילנאהמע, דיא זיא פֿיר מיינען ברודער העגען! אָ, שטעהען זיא אונס בייא, דעם אונגליקליכען צו העלפֿען.""

„אונס? (פֿראגטע פֿייטה) ווער איזט דענן מיט איהנען אים בונדע?"

„„דער פּפֿלעגע-פֿאטער מיינעס ברודערס, דער קויפֿמאנן ראפֿאעל דעל מאָנטע.""

„אה, דאס איזט גוט! אבער וועדער זיא, נאָך איך, נאָך דעל מאָנטע — וויר אללע דירפֿען אונס ניכט דירעקט אן דעם רעטטונגס-ווערקע בעטהייליגען, אום ניכט פֿערדאכט צו ערעגען."

„„האבען זיא בערייטס איינען פּלאן, האָכווירדיגער העררר?"" —

„איך האבע איינען זאָלכען. איהרען ברודער אויס דעם קלאָסטער געוואלטזאם אָדער היימליך צו ענטפֿיהרען, ווירד אונמאָגליך זיין. וויר מיססען דיא פֿלוכט דורך ליסט צו בעווערקשטעללינגען זוכען."

„„אונד איהר פּלאן ווערע?""

„איך האבע איינען בעקאננטען, איינען אלטען שטודיען-פֿריינד, דער עס גאנץ אויסגעצייכנעט פֿערשטעהט, זיך אלס גייסטליכער צו פֿערשטעללען. ער איזט איין ארמער טייפֿעל אונד ווירד אונס געגען איינע גוטע בעלאָהנונג צו דיענסטע שטעהען. איך האבע מיך אים קלאָסטער ערקונדיגט, ניעמאנד קעננט דאָרט דען היעזיגען בישאָף. מיין פֿריינד מיסטע זיך דאנן אלס פּראגער בישאָף פֿערשטעללען, אונד נאָך קלאָסטער „מיינהארדטס-ברונן" פֿאהרען אונד זיך דען געפֿאנגענען אויסליעפֿערן לאססען. דער פּלאן איזט גוט אונד ווירד האָפֿפֿענטליך געלינגען. דיא שוויעריגקייט בעשטעהט נור נאָך דארין, דאפֿיר זאָרגע צו טראגען, דאס אויס דער קאנצלייא דעס בישאָפֿס איין שרייבען אן דען קלאָסטער-פֿאָרשטעהער ערגעהע, דאס איהם דיא אנקונפֿט דעס בישאָפֿס מעלדע."

„„דאפֿיר לאססען זיא מיך זאָרגען; איך האבע איינען אין דער קאנצלייא דעס בישאָפֿס בעשעפֿטיגטען דיענער געוואָננען, דער מיר געגען איינע גוטע בעלאָהנונג איין זאָלכעס שרייבען בעזאָרגען ווירד.""

„גוט דאס! פֿעראנלאססען זיא אויך דען העררן דעל מאָנטע, מיט מיינעם בעקאננטען צוגלייך איינען רייכליך מיט געלד אונד מיט גוטען פּעססען פֿערזעהענען מאנן מיטצושיקען, דאמיט איהר ברודער מיט לייכטיגקייט איבער דיא גרענצע ענטקאָממע. עס קאנן וואָכען לאנג דויערן, ביז דער בעטרוג ענטדעקט ווירד. אבער אויך דאנן ווירדע איך דאפֿיר זאָרגע טראגען, דאס דער בישאָף פֿאָן יעדער פֿערפֿאָלגונג אבשטעהט."

גראף בעננאָ בעאיילטע זיך, דיעזע גוטען נאכריכטען דער פֿאמיליע דעל מאָנטע מיטצוטהיילען. אלס דאריבער געשפּראָכען וואורדע, ווער דיא פּערזאָן זיין זאָללע, דער מאן געלד אונד פּאססע אנפֿערטרויע, דא בעשטאנד ראפֿאעלס טאָכטער דארויף, דאס זיא דיעזע שטעללע איבערנעהמע אונד צור בעפֿרייאונג דעס געליעבטען ברודערס בייטראגע. אונגערן נור גאב ראפֿאעל זיינע איינוויללינגונג; אבער וועדער ער נאָך גראף בעננאָ דורפֿטען זיך אין דיעזער צייט פֿאָן פּראג ענטפֿערנען, אָהנע פֿערדאכט צו ערעגען, אונד איינען פֿרעמדען וואָללטע מאן ניכט אינס געהיימניס ציעהען.

אינצווישען ענטדעקטע דאָקטאָר פֿייטה דעם יונגען יאָזעף דען גאנצען פּלאן אונד זאגטע איהם, וויא ער זיך צו פֿערהאלטען האבע. יאָזעפֿס ווירקליכער ברודער, נעמליך גראף בעננאָ, זאָרגטע דאפֿיר, דאס פֿאָן דער קאנצלייא דעס בישאָפֿס אויס דעססען בעפֿאָרשטעהענדע אנקונפֿט נאָך קלאָסטער מיינהארדטסברונן געמעלדעט וואורדע.

נאָך וועניגען טאגען פֿיהר דער פֿריינד דעס דאָקטאָרס פֿייטה אין איינער פּראכטפֿאָללען עקוויפּאַשע אונד אין בעגלייטונג פֿאָן צווייא בעדיענטען נאָך מיינהארדטס-ברונן אב. אין איינעם לייכטען, מיט צווייא קרעפֿטיגען פּפֿערדען בעשפּאננטען וואגען פֿוהר אויך ראפֿאעלס טאָכטער דאָרטהין. איינע אלטע טרייע דיענערין איהרער עלטערן בעגלייטעטע זיא.

צעהנטעס קאפּיטעל.

אים קלאָסטער מיינהארדטסברונן הערשטע גראָסע אויפֿרעגונג. אויס דער קאנצלייא דעס בישאָפֿס וואר איין שרייבען איינגעלויפֿען, וועלכעס דיא באלדיגע אנקונפֿט דיעזעס האָהען העררן מעלדעטע. דאס גאנצע קלאָסטער וואורדע מיט פֿאהנען אונד טעפּפּיכען געציערט אונד דיא אינגערען געמעכער וואורדען מיט בלומען געשמיקט. אללע הענדע וואַרען בעשעפֿטיגט, אללע קאָפּפֿע פֿאָללער געדאנקען אונד פּלענע, וויא דער האָהע העררר צו עהרען, וואס איהם פֿיר פֿערגניגען צו בערייטען זייא. איינע זאָלכע